

ingediend op **1784** (2022-2023) – Nr. 3
22 november 2023 (2023-2024)

Tekst aangenomen door de plenaire vergadering

van het voorstel van resolutie

van Philippe Muyters, Peter Van Rompuy,
Willem-Frederik Schiltz, Björn Rzoska en Arnout Coel

over de introductie van een Vlaamse uitgavennorm

Documenten in het dossier:
1784 (2022-2023) – Nr. 1: Voorstel van resolutie
– Nr. 2: Verslag

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° de nota 'Blauwdruk voor een Vlaamse uitgavennorm' van de Vlaamse Regering, opgesteld door de werkgroep Uitgavennormering onder leiding van Wivina Demeester (*Parl.St. VI.Parl. 2020-21, nr. 494/1*);
 - 2° het verslag van de besprekingen over die nota in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie (*Parl.St. VI.Parl. 2020-21, nr. 494/2*);
 - 3° de aanbevelingen die de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) heeft geformuleerd in zijn advies over het begrotingsbeleid 2021 van de Vlaamse Gemeenschap (*Parl.St. VI.Parl. 2019-20, nr. 12-A/1*);
 - 4° de aanbevelingen van het economische relancecomité;
 - 5° het vierde rapport van de European Fiscal Board;
 - 6° het verslag van het Rekenhof over het onderzoek van de Vlaamse begroting voor 2021 en van de tweede aanpassing van de begroting voor 2020 (*Parl.St. VI.Parl. 2020-21, nr. 16/1*);
 - 7° de landspecifieke aanbevelingen in het kader van het Europees semester;
 - 8° het decreet van 1 juli 2022 tot wijziging van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 (*Parl.St. VI.Parl. 2021-22, nr. 1303/1*);
 - 9° de meerjarenraming 2022-2027, die werd opgemaakt in het kader van de begrotingsopmaak 2023 (*Parl.St. VI.Parl. 2022-23, nr. 21/1*);
 - 10° de 'Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, de Europese Centrale bank, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's. Mededeling over een leidraad voor een hervorming van het EU-kader voor economische governance' van 9 november 2022;
 - 11° de gedachtewisseling over de inhoud en de invoering van een uitgavennorm in het Vlaams begrotingsbeleid in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie van 23 januari 2023 en het verslag van die gedachtewisseling (*Parl.St. VI.Parl. 2022-23, nr. 1586/1*);
- overwegende dat:
 - 1° de Vlaamse begroting als gevolg van de coronapandemie en de Russische invasie van Oekraïne een structureel tekort vertoont, waarbij een zorgvuldig afgewogen pad is getekend dat terugleidt naar een structureel evenwicht;
 - 2° de Vlaamse Regering ook bij de financiële crisis van 2008 en de budgettaire impact van de zesde staatshervorming van 2014 telkens de nodige maatregelen heeft genomen om de toekomstige beleidsruimte opnieuw te vrijwaren door naar een structureel evenwicht te gaan;
 - 3° een uitgavennorm past in het algehele streven naar een prestatiegeïnformeerde begroting met een initiële toepassing van een Vlaamse Brede Heroverweging en daarop aansluitend het continue gebruik van uitgaventoetsingen (spending reviews);
 - 4° het relanceplan Vlaamse Veerkracht naast het budgettaire investeringsdeel ook een hervormingsdeel omvat, dat ertoe strekt diepgaande hervormingen door te voeren, ook in het begrotingsbeleid;
 - 5° het rapport van het economisch relancecomité een uitgavennorm voorstelt als budgettair kompas;
 - 6° Vlaanderen daarmee een voortrekkersrol kan spelen binnen de gefedereerde entiteiten, zoals ook al het geval was met de eerste uitgaventoetsing (spending review);
 - 7° de open-endregelingen in die mate een belangrijk aandeel uitmaken van de Vlaamse begroting, dat een uitgavennorm alleen maar zinvol kan ingesteld worden als die regelingen mee verwerkt worden in de norm en daarbij de te verwachten groeivoeten evidencebased bepaald worden;

- 8° een voldoende hoog investeringsritme van de Vlaamse overheid, met de nodige aandacht voor de groene en digitale transitie en de noodzaak om energiezekerheid en sociale en economische veerkracht te waarborgen, in die mate belangrijk is dat een uitgavennorm mechanismen moet bevatten die een dergelijk ritme vrijwaren;
 - 9° een uitgavennorm een budgettair kompas is om het budgettaire beleid in een meerjarig perspectief te plaatsen, om een 'stop and go'-beleid te vermijden en een acyclisch begrotingsbeleid aan te moedigen;
 - 10° de groeivoet die door de uitgavennorm wordt vastgelegd, alleen van toepassing kan zijn op het totaal van de uitgaven, zodat de samenstelling van de begroting en de budgettaire prioriteiten een politiek proces blijven;
 - 11° er een controlemechanisme nodig is dat ervoor zorgt dat bij een sterke afwijking van de uitgavennorm een traject wordt uitgezet om op middellange termijn opnieuw aan te sluiten bij het vooropgestelde uitgavenpad;
 - 12° er een ontsnappingsmechanisme nodig is dat de nodige flexibiliteit biedt in uitzonderlijke crisisperiodes;
 - 13° na de tijdelijke toepassing van de algemene ontsnappingsclausule van de regels van het Europees Stabiliteits- en Groeipact er mag worden verwacht dat de huidige, door de Europese Commissie gehanteerde uitgavennorm – eventueel in aangepaste vorm – opnieuw een belangrijke rol zal spelen;
 - 14° de berekening van een 'output gap' voor de Vlaamse economie weinig zinvol is om mee te nemen als basis voor een uitgavennorm, en een meerjarige trendvergelijking tussen verwachte inkomsten en uitgaven wel een goed vertrekpunt is voor de uitwerking van een Vlaamse uitgavennorm;
 - 15° de coronapandemie, gevolgd door de Russische invasie van Oekraïne, leidt tot een sterke toename van de onzekerheid waarmee een trend over de groei van de inkomsten kan worden geschat;
 - 16° het behoud van een goede kredietrating belangrijk is, zeker bij stijgende renten;
 - 17° een uitgavennorm pas een echte meerwaarde voor het begrotingsbeleid kan vormen als ze een legislatuuroverschrijdend karakter heeft en blijvend ingezet wordt over de zittingsperiodes en wisselende regeringscommissies heen;
- vraagt aan de Vlaamse Regering om:
- 1° een Vlaamse uitgavennorm uit te werken als budgettair kompas (geen absoluut plafond) om de begroting op koers te houden of te brengen als de begroting afwijkt van de schuld- of begrotingsdoelstelling op middellange termijn;
 - 2° de concrete toepassing van de Vlaamse uitgavennorm te initiëren in het begrotingsjaar 2025;
 - 3° zich daarbij in het algemeen te baseren op de principes en rekenwijzen die worden aangereikt in de nota 'Blauwdruk voor een Vlaamse uitgavennorm' en daarbij verder te bouwen op de uitgavennorm die is uitgewerkt in de meerjarenraming 2022-2027;
 - 4° de open-endregelingen en de fiscale uitgaven mee te nemen in de uitgavennorm;
 - 5° rekening te houden met de rente-uitgave bij het bepalen van een budgettair traject;
 - 6° erover te waken dat de uitgavennorm een 'legislatuuroverschrijdend' karakter heeft;
 - 7° ook rekening te houden met de verhouding tussen geconsolideerde schuld en het nettoactief bij de operationalisering van de uitgavennorm;
 - 8° de mogelijkheid van een tijdelijk ontsnappingsmechanisme in te bouwen, dat onder streng omschreven en kwantificeerbare voorwaarden in werking kan treden bij uitzonderlijke crisisperiodes na de goedkeuring ervan in het Vlaams Parlement;

- 9° een controlemechanisme uit te werken dat ervoor zorgt dat bij een sterke afwijking van de uitgavennorm een traject wordt uitgezet om op middellange termijn opnieuw aan te sluiten bij het vooropgestelde uitgavenpad;
- 10° een mechanisme in te bouwen in de uitgavennorm dat een voldoende hoog investeringsritme vrijwaart waarbij overheidsinvesteringen gedefinieerd worden zoals in punt 4 van artikel 63/1 van het Reglement van het Vlaams Parlement;
- 11° binnen de investeringsinspanningen van de Vlaamse overheid voldoende aandacht te hebben voor de groene en digitale transitie, en voor de noodzaak om energiezekerheid en sociale en economische veerkracht te waarborgen;
- 12° afspraken te maken met het Vlaams Parlement over de samenwerkingsvorm waarbinnen de concrete parameters van een uitgavennorm vastgelegd worden, alsook over het controlemechanisme bij een sterke afwijking van de uitgavennorm;
- 13° bij de verdere uitwerking en toepassing van een Vlaamse uitgavennorm vooruit te blikken op de manier waarop die norm zou kunnen passen in een globalere norm op het niveau van het geheel van de Belgische entiteiten, evenwel zonder de Vlaamse invoering ervan te vertragen.